

PETROPHANI

Πετροφάνι

Υπάρχουν διάφορες εισηγήσεις ως προς την προέλευση της ονομασίας του χωριού: ότι αρχικά λεγόταν Πετροχάνιν, δηλαδή πετρόκτιστο χάνι, πράγμα που δεν φαίνεται να ευσταθεί αφού η ονομασία είναι αρχαιότερη της περιόδου που άρχισε να χρησιμοποιείται στην Κύπρο η λέξη χάνιν (=πανδοχείο). ότι είναι σύνθετη από τις λέξεις πέτρας και φανός (φαίνομαι), ίσως εξ αιτίας κάποιου θαύματος. και, τέλος, ότι προήλθε από τα ονόματα των πρώτων οικιστών που πιθανώς να ήταν ένα ζεύγος, ο Πέτρος και η Φάνη (γι' αυτό και μερικοί γράφουν το χωριό στον τύπο Πέτροφάνη). Οι Τούρκοι κάτοικοι του χωριού το ονόμαζαν από παλιά Esendag, που σήμαινε υγιές.

Από γεωλογικής απόψεως, στη διοικητική έκταση του χωριού κυριαρχούν οι αποθέσεις του σχηματισμού Λευκάρων (κρητίδες, μάργες και κερατόλιθοι), οι αποθέσεις του σχηματισμού Πάχνας (εναλλασσόμενες στρώσεις κρητίδων, μαργών και ψαμμιτών), οι αποθέσεις του σχηματισμού Λευκωσίας (ασβεστολιθικοί ψαμμίτες, κροκάλες και ψαμμιτικές μάργες) και οι λάβες του πυριγενούς συμπλέγματος του Τροόδους. Πάνω στα πετρώματα αυτά αναπτύχθηκαν ασβεστούχα εδάφη, ξεροροεντζίνες και φαιοχώματα.

<http://www.polignosi.com/cgi-bin/hweb?-A=8806&-V=limmata>

Αναγνώριση Χωριού

<https://fb.watch/d6hq1xVeDQ/>

<https://fb.watch/d6hq1xVeDQ/>

Αεροφωτογραφία Δυτικής Όψης χωριού

Πλάγια όψη κτιρίου

Άνοψη κτιρίου

Καμάρα

Σειρά πετρόκτιστων κτισμάτων

Αναγνώριση Χωριού

<https://fb.watch/d6hq1xVe0Q/>

Αεροφωτογραφία Νότιας Όλης Χωριού

Πρόσψη κατοικίας

Άνωψη κατοικίας

Εσωτερικός χώρος κτηρίου

Πρόσψη θύρας

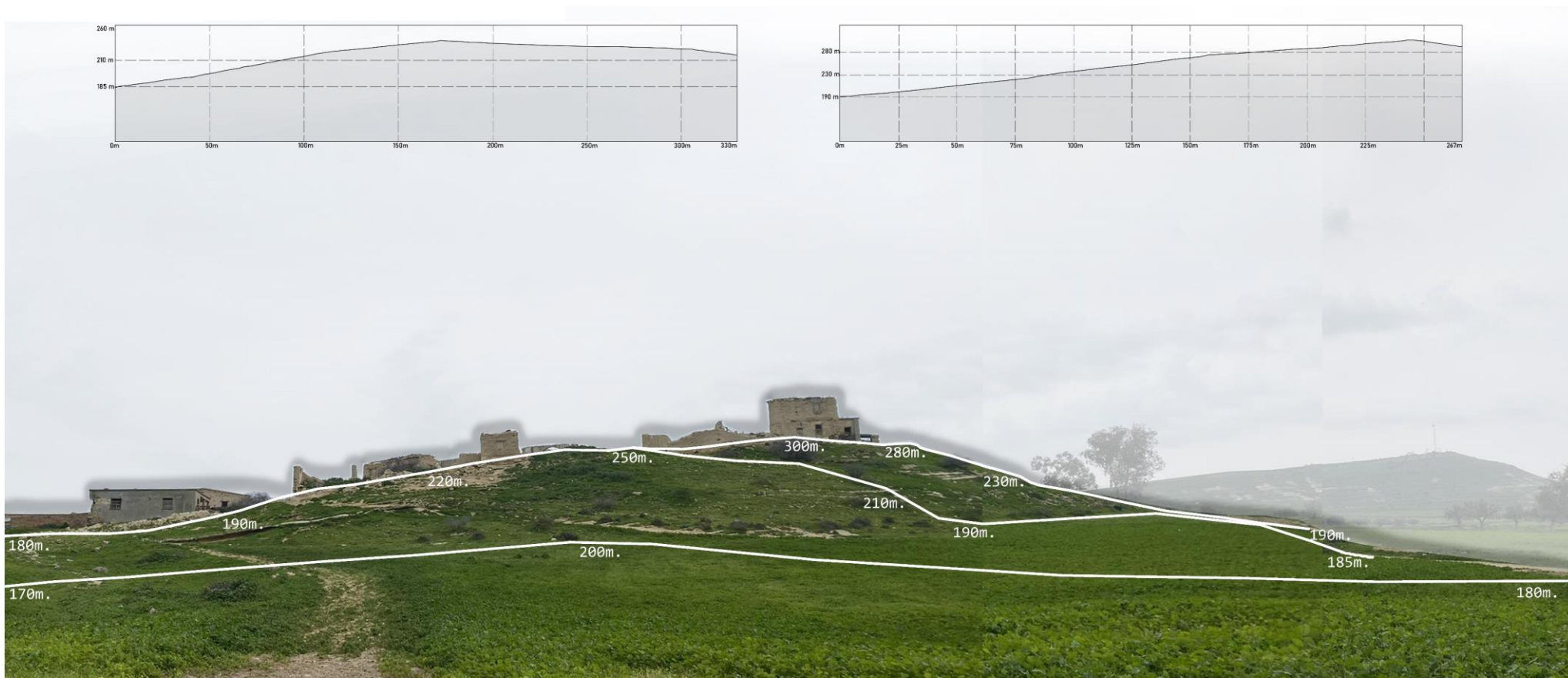
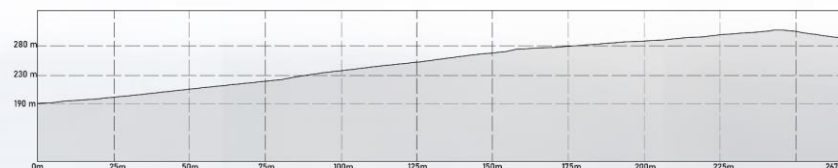
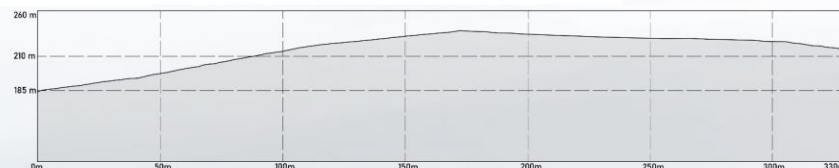
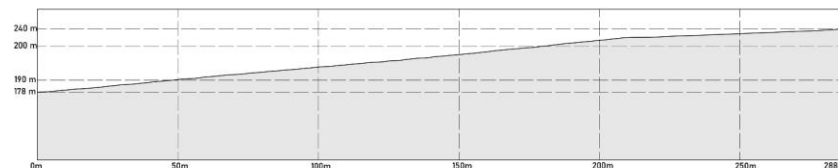
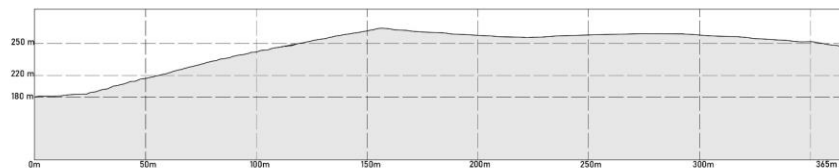

Μεσοπάτωμα

Γεωμορφολογία χωριού

Το Πετροφάνι είναι κτισμένο σε μέσο υψόμετρο 185 μέτρων, με τα δυτικά του σύνορα να αποτελούν μέρος των διοικητικών ορίων των επαρχιών Λευκωσίας-Λάρνακας. Το ανάγλυφο στην περιοχή του χωριού είναι λοφώδες και το υψόμετρο κυμαίνεται μεταξύ 180 και 350 μέτρων. Το ψηλότερο σημείο του χωριού είναι η κορυφή Βούγες (350 μέτρα), που βρίσκεται πολύ κοντά στα νότια του σύνορα. Στις τομές καταγράφουμε το ανάγλυφό του χωριού σε διαφορετικά σημεία

<http://www.polignosi.com/cgibin/hweb?-A=8806&-V=limmata>

Πληθυσμός Πετροφανιού

1881	18	κάτοικοι
1891	47	κάτοικοι
1911	34	κάτοικοι
1921	63	κάτοικοι
1931	84	κάτοικοι
1946	136	κάτοικοι
1960	155	κάτοικοι
1973	120	κάτοικοι
1976	171	κάτοικοι

Στο διαγράμμα φαίνεται η μεταβολή του πληθυσμού του χωριού από το 1891 μέχρι και σήμερα. Μετά την τουρκική εισβολή του 1974 οι Τουρκοκύπριοι κάτοικοι του Πετροφανιού εξαναγκάστηκαν από την ηγεσία τους να εγκαταλείψουν το χωριό τους και να μεταφερθούν μαζί με όλους τους άλλους Τουρκοκύπριους των ελεύθερων περιοχών, για εγκατάσταση στις κατεχόμενες περιοχές. Η μεταφορά τους έγινε το 1975. Το χωριό εξακολουθεί σήμερα να είναι εγκαταλειμμένο. Αντίστοιχα στις κατόψεις φαίνεται η αλλαγή του χωριού κατά διακρεια του χρόνου μετά την εγκατάλειψή του χωριού.

2011

χρονολογία	κάτοικοι	άντρες	γυναίκες
2011	2	1	1

2016

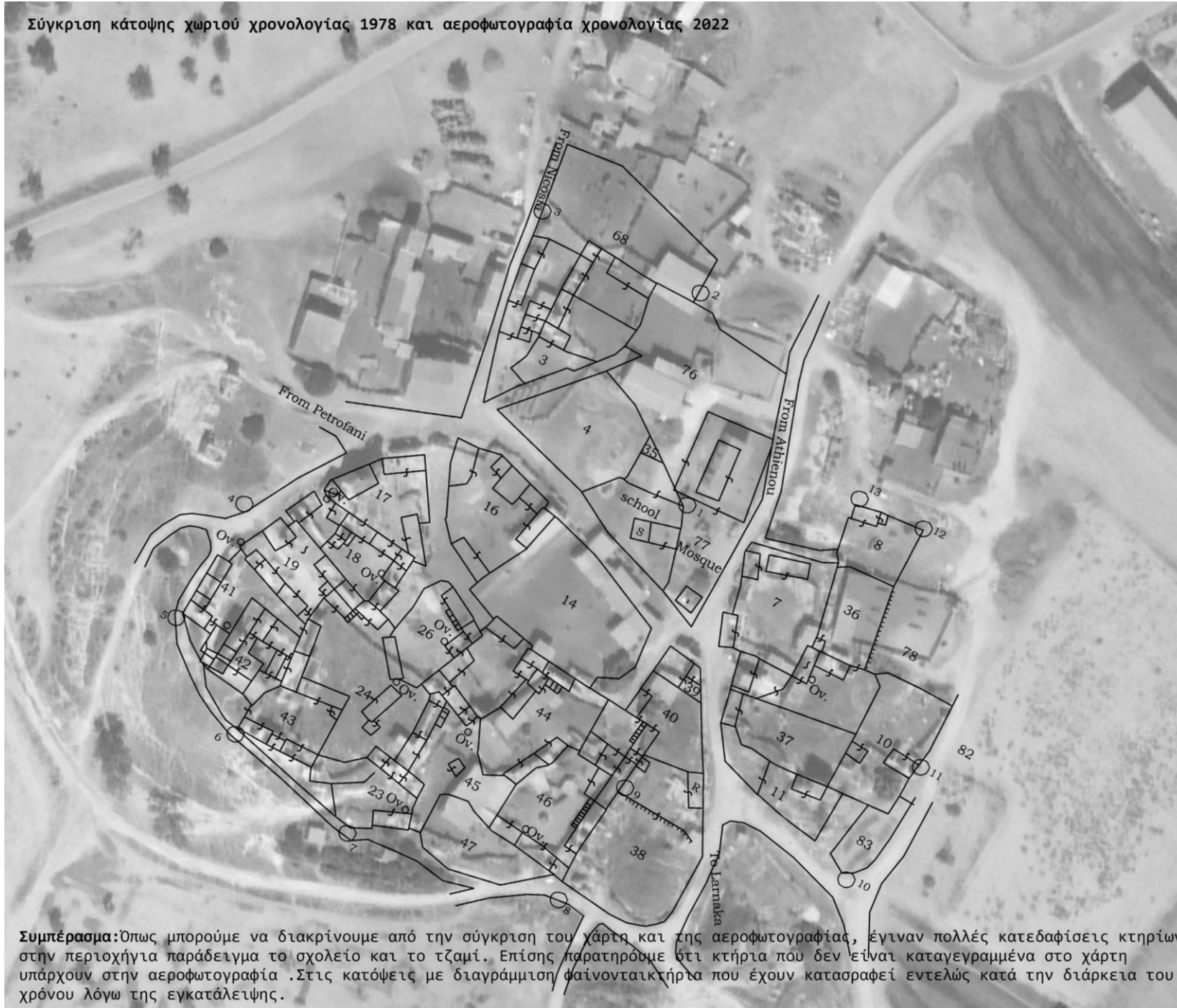
χρονολογία	κάτοικοι	άντρες	γυναίκες
2016	0	0	0

2020

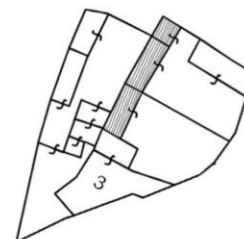
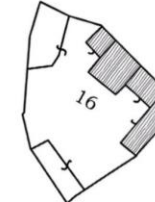
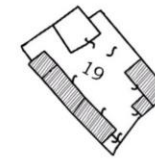
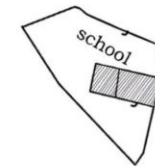

χρονολογία	κάτοικοι	άντρες	γυναίκες
2020	0	0	0

Σύγκριση κάτοψης χωριού χρονολογίας 1978 και αεροφωτογραφία χρονολογίας 2022

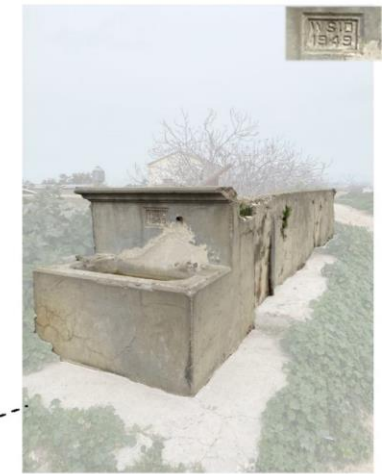
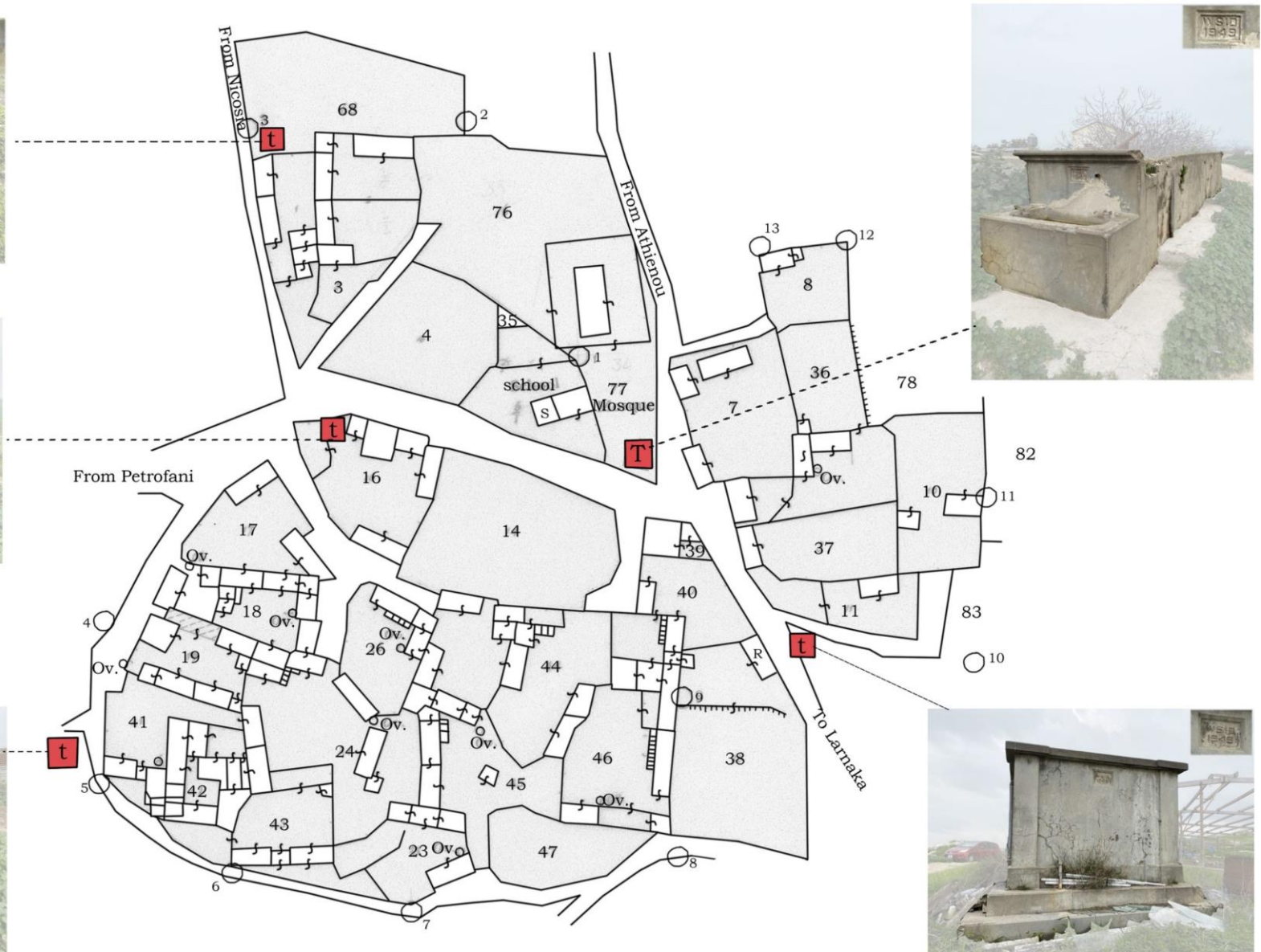

Κατεδαφισμένα κτίρια

Συμπέρασμα: Όπως μπορούμε να διακρίνουμε από την σύγκριση του χάρτη και της αεροφωτογραφίας, έγιναν πολλές κατεδαφίσεις κτηρίων στην περιοχή. Παράδειγμα το σχολείο και το τζαμί. Επίσης παρατηρούμε ότι κτήρια που δεν είναι καταγεγραμμένα στο χάρτη υπάρχουν στην αεροφωτογραφία. Στις κατόψεις με διαγράμμιση φαίνονται κτήρια που έχουν κατασραφεί εντελώς κατά την διάρκεια του χρόνου λόγω της εγκατάλειψης.

Βρύσες

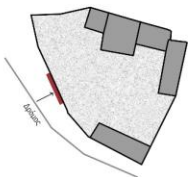

Παρατηρούμε στο χωρίο βρύσες και δεξαμενές από την εποχή της Αγγλοκρατίας όπου διακρίνουμε και την επιγραφή της χρονολογίας(1949). Υποθέτουμε ότι οι βρύσες είναι σημαντικά στοιχεία του χωριού καθώς οι κάτοικοι του χωριού είχαν αγροτικές και γεωργικές ασχολίες.

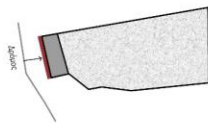
PETROPHANI

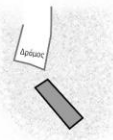
Κατηγοριοποίηση των τυπολογιών των κατοικιών με κριτήριο τη σχέση τους με την αυλή και την πρόσβαση

A) Είσοδος από την αυλή στο κτήριο

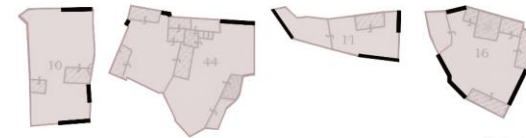

B) Είσοδος απευθείας στο κτήριο από τον δρόμο

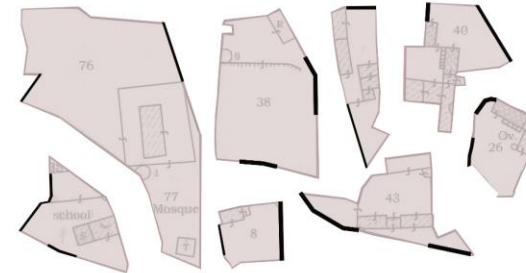

Γ) Χωρίς είσοδος από δημόσιο χώρο

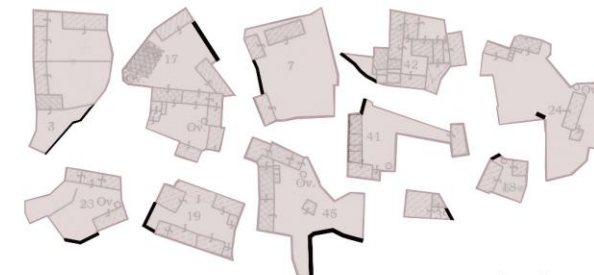
Κατηγοριοποίηση των τυπολογιών των κατοικιών σε σχέση από την πρόσβαση τους από τον δρόμο:

Τρεις εισόδους στη αυλή

Δύο εισόδους στη αυλή

Μία είσοδος στην αυλή

Είσοδος από κτίσμα

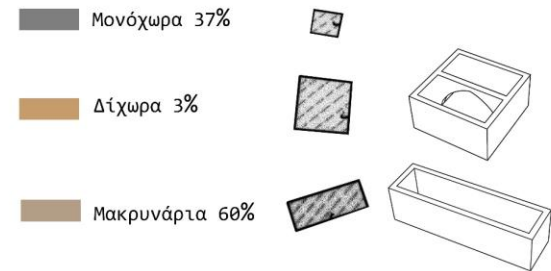
Καμία είσοδος

Καταγράφουμε τις κατηγορίες των τυπολογιών των κτηρίων σε σχέση με τον δρόμο και παρατηρούμε ότι υπάρχουν τρεις κατηγορίες όπως την άμεση πρόσβαση στο τεμάχιο από την αυλή (3 εισόδους, 2 εισόδους, 1 είσοδος), την πρόσβαση από το κτήριο στο τεμάχιο και τέλος την μοναδική περίπτωση της καμίας πρόσβασης από δημόσιο χώρο στο κτήριο.

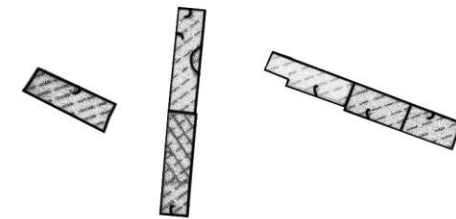
Μακρυνάρια, δίχωρα και ανάπτυξη στο τεμάχιο

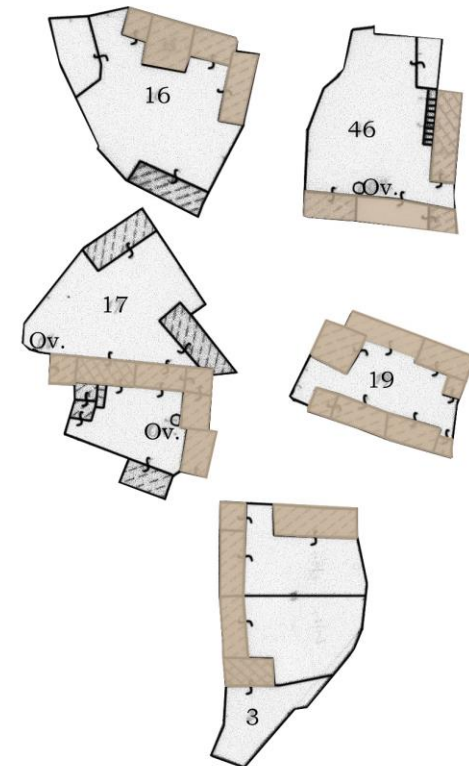
Υπομνημά

1 ή 2 ή 3 μακρυνάρια στην σειρά

Ανάπτυξη κατοικιών σε Γ και Π

Στο χωρίο οι πλειοψηφια των κτισμάτων είναι μακρυνάρια και υπάρχουν καθώς και μερικά δίχωρα. Πιο συγκεκριμένα, τα μακρυνάρια βρίσκονται σε σειρά τριών διαδοχικών κτιρίων, δύο διαδοχικών κτιρίων και ενός. Ακόμη όσον αφορά τα κτισματα που αναπτυσσονται μεσα στο τεμάχιο είναι σε διαταξη Γ και Π και επικρατούν γραμμικές αναπτύξεις με μεγάλες αυλές.

Βάση της σύγκρισης των μεγέθων των οικοπέδων και των κενών χώρων των τριών τουρκοκυπριακών εγκαταλελειμένων χωριών Πετροφάνι, Ευρέτου, Φοίνικας συμπεραίνουμε ότι το Πετροφάνι έχει μεγαλύτερα τεμάχια από τα άλλα δύο χωριά, πιθανός να είναι λόγω οικονομικής άνεσης των κατοίκων. Όσον αφορά τα κενά τεμάχια, ο Φοίνικας σε σχέση με τα άλλα δύο χωριά έχει τα περισσότερα κενά τεμάχια, και πιο συγκεκριμένα το Πετροφάνι έχει τα λιγότερα.

Σύγκριση συνεχόμενων μακρυναριών στα Τουρκοκυπριακά χωριά

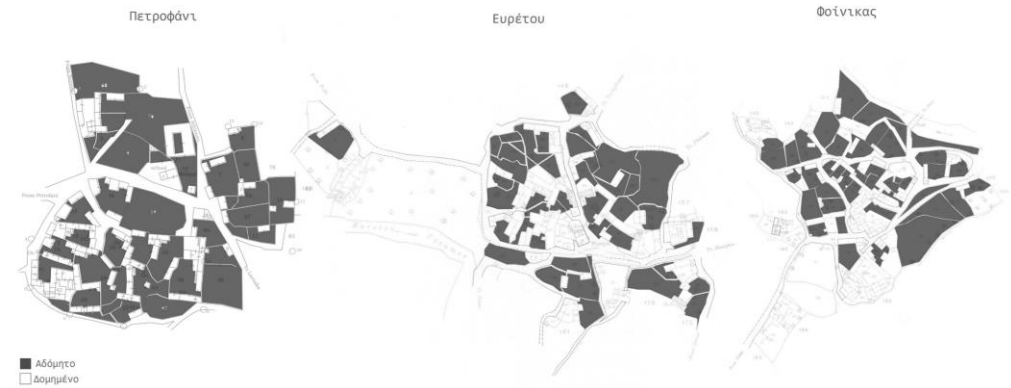

Και στα 3 χωριά βλέπουμε ότι υπάρχει αναπτυξη των μακρυναριών σε σειρά. Στο Πετροφάνι πιο συγκεκριμένα υπάρχει η περίπτωση όπου βρίσκουμε τρία μακρυνάρια σε σειρά σε αντίθεση με τα άλλα δύο χωριά που δεν υπάρχει αυτή η περίπτωση.

Στο Πετροφάνι όπως και στα άλλα τουρκοκυπριακά χωριά υπάρχουν τα μακρυνάρια σε πλειοψηφία σε αντίθεση με τα δίχωρα και τα μονοχωρα.

Σύγκριση δομημένου και αδόμητου χώρου

Συμπερνούμε ότι στην περίπτωση του Πετροφάνιού υπάρχει σε μεγαλύτερο ποσοστό αδόμητος χώρος σε σύγκριση με τα άλλα δύο χωριά που το αδόμητο και το δομημένο περιβάλλον έχουν παρόμοιες αναλογίες. Λογν της μεγάλης έκτασης των αυλών και των συλλογικών χώρων υποθέτουμε ότι το χωριό είχε αγροτικό χαρακτήρα.

Σύγκριση ειδών κτηρίων(μακρυνάρια)σε τουρκοκυπριακά χωριά

Πετροφάνι

Ευρέτου

Φοίνικας

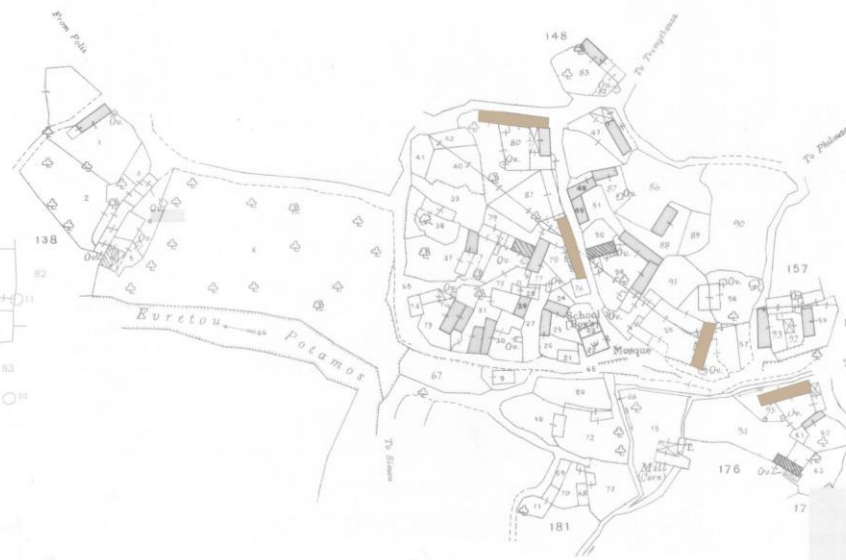
Στο Πετροφάνι όπως και στα άλλα τουρκοκυπριακά χωριά υπάρχουν τα μακρυνάρια σε πλειοψηφία σε αντίθεση με τα δίχωρα και τα μονοχωρά.

Σύγκριση συνεχόμενων μακρυναριών στα Τουρκοκυπριακά χωριά

Πετροφάνι

Ευρέτου

Φοίνικας

Και στα 3 χωριά βλέπουμε ότι υπάρχει αναπτυξη των μακρυναριών σε σειρά. Στο Πετροφάνι πιο συγκεκριμένα υπάρχει η περίπτωση όπου βρίσκουμε τρία μακρύναρια σε σειρά σε αντίθεση με τα άλλα δύο χωριά που δεν υπάρχει αυτή η περίπτωση.

Σύγκριση κυρίων οδών- αδιεξόδων σε τουρκοκυπριακά χωριά

Πετροφάνι

Ευρέτου

Φοίνικας

Το οδικό δίκτυο στα τουρκοκυπριακά χωριά είναι περιορισμένο και ειδικότερα στο Πετροφάνι σε σχέση με τα άλλα δυο χωριά, πιθανόν για το λόγο ότι είναι μικρότερο σε μέγεθος. Επίσης παρατηρούμε και στα τρία χωριά ότι υπάρχουν αρκετοί αδιεξόδοι.

Σύγκριση δομημένου και αδόμητου χώρου

Συμπερένουμε ότι στην περίπτωση του Πετροφανιού υπάρχει σε μεγαλύτερο ποσοστό αδόμητος χώρος σε σύγκριση με τα άλλα δύο χωριά που το αδόμητο και το δομημένο περιβάλλον έχουν παρόμοιες αναλογίες. Λογω της μεγάλης εκτασης των αυλων και των συλλογικων χώρων υποθέτουμε οτι το χωρίο είχε αγροτικό χαρακτήρα.

Υλικότητες

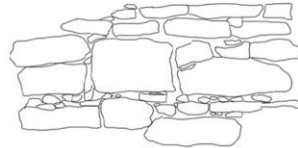
Πλιθάρι

Ξύλο

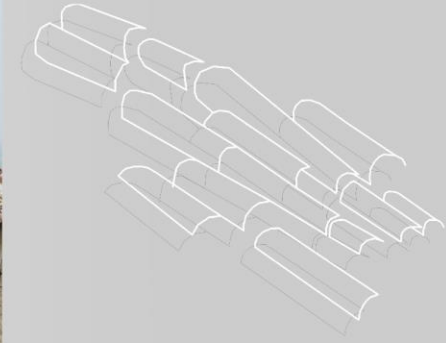
Πέτρα

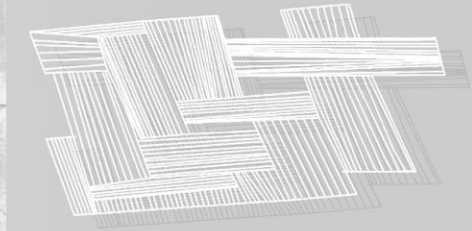
Τρόποι Στέγασης

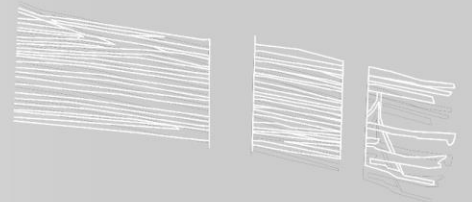
Κεραμίδια

Ψάθα

Καλάμια

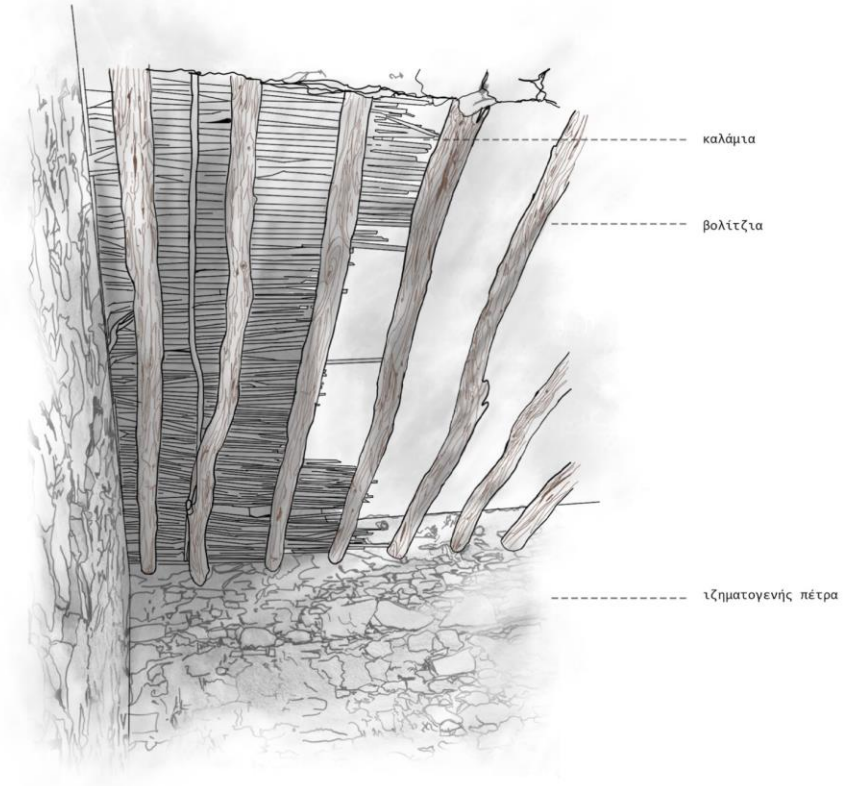
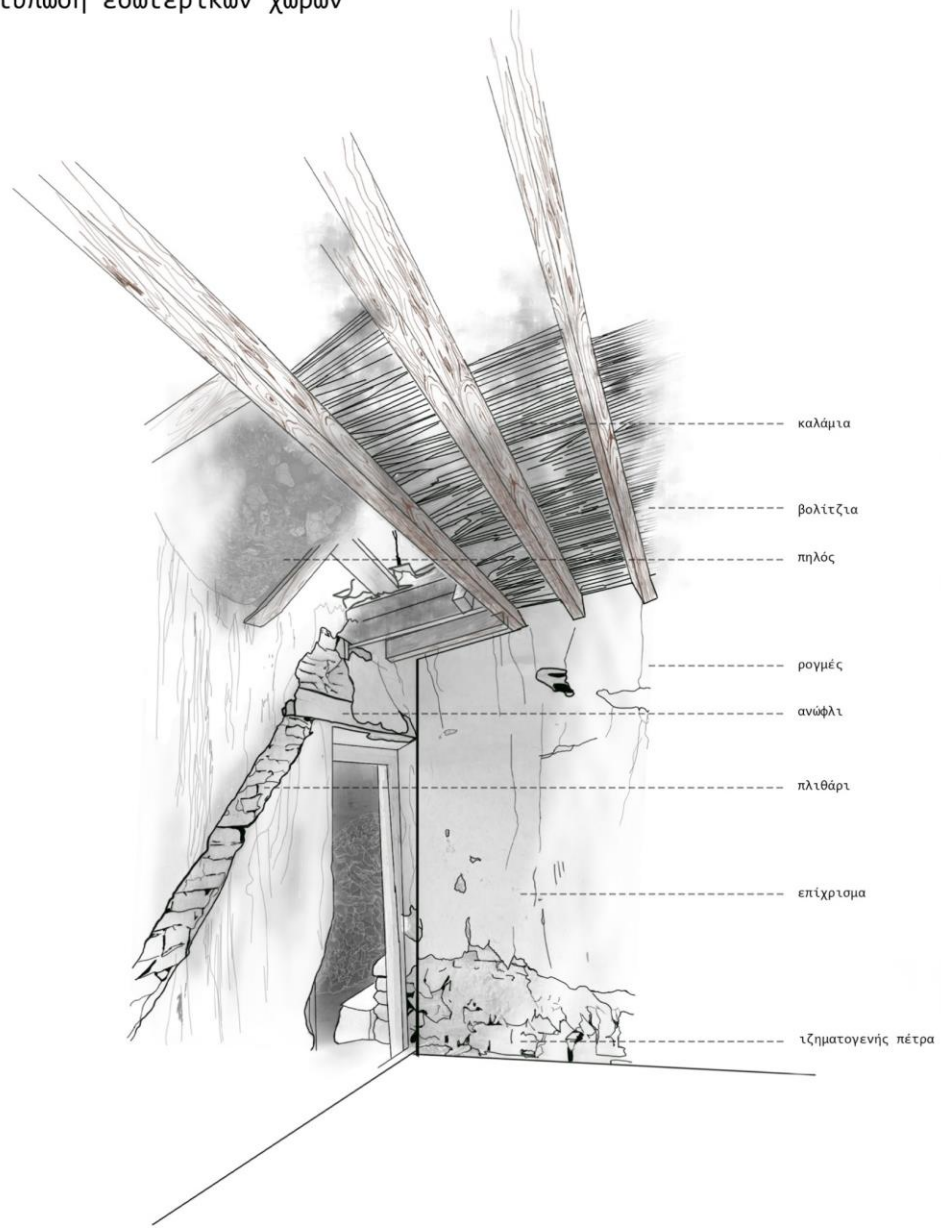

Απομονώνουμε τις υλικότητες του χωριού που φαίνονται να είναι τα κεραμίδια, το ξύλο, η πέτρα, το πλιθάρι και τα καλάμια. Πιο συγκεκριμένα εντοπίζονται δύο διαφορετικά υλικά πάνω από τα ξύλινα βολιτζια που είναι η ψάθα που χρησιμοποιείται κυρίως στον όροφο και τα καλάμια που χρησιμοποιούνται πάνω από τα δοκάρια του μεσοπατώματος. Επίσης στο άνω μέρος των κεκλιμένων στεγών υφίστανται η χρήση των κεραμιδιών. Ακόμη η πέτρα κυρίως χρησιμοποιείται στο κάτω μέρος της τοιχοποιίας και το πλιθάρι συμπληρώνει το υπόλοιπο μέρος της τοιχοποιίας.

Δίχρω με οξυκόρυφη καμάρα

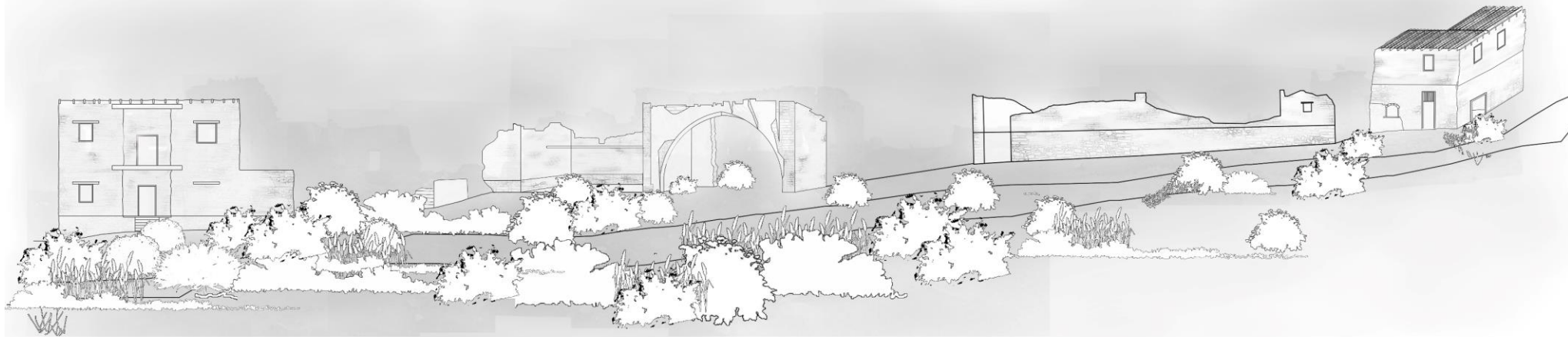

Αποτύπωση εσωτερικών χώρων

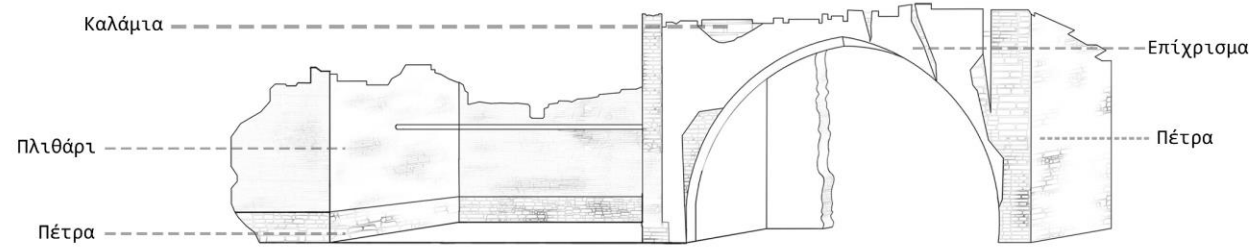
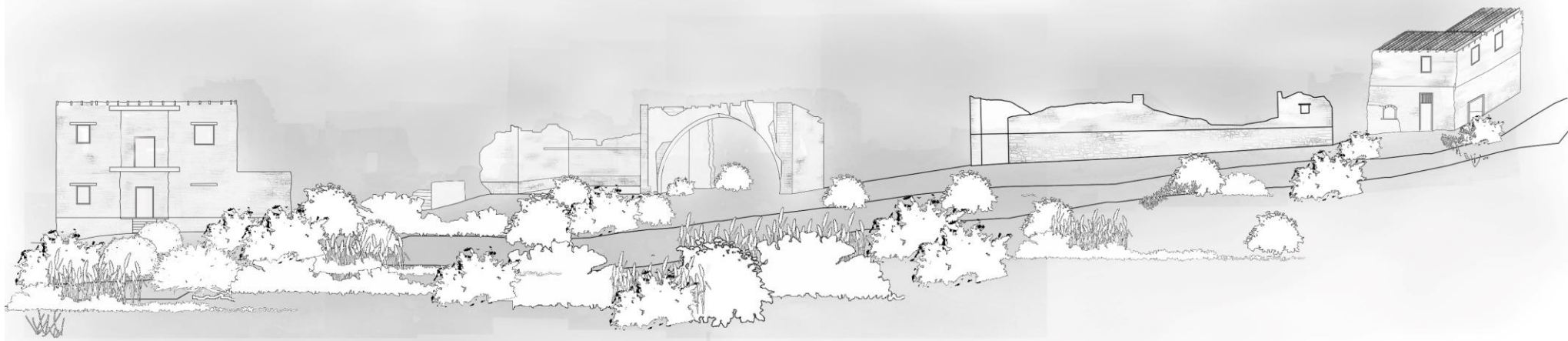

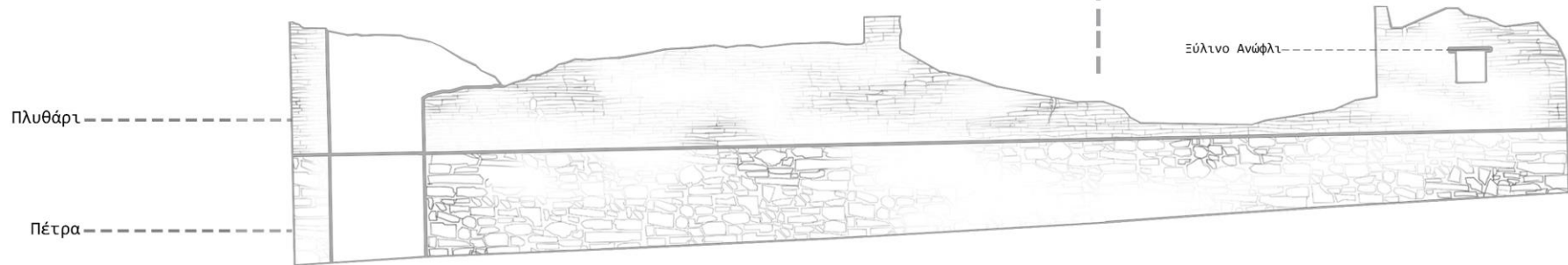
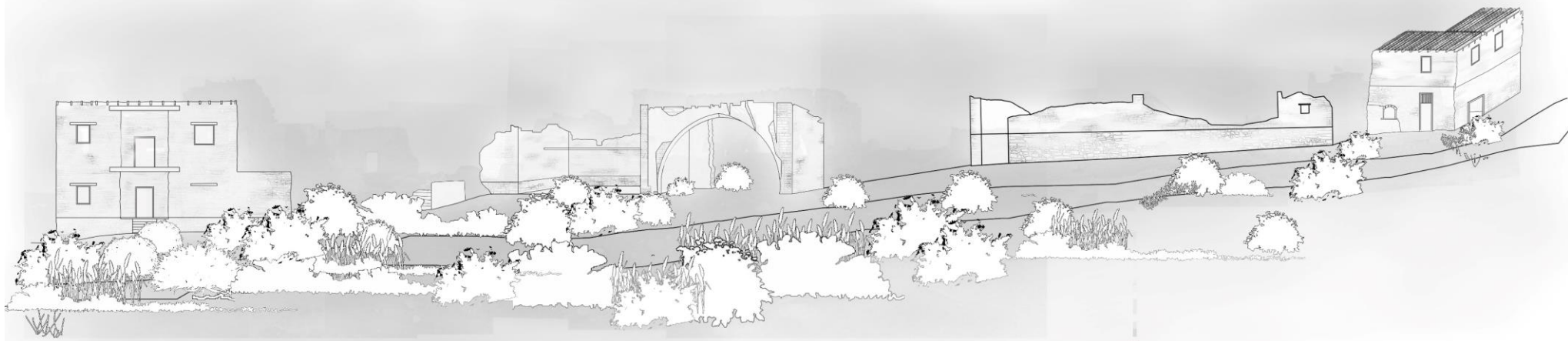

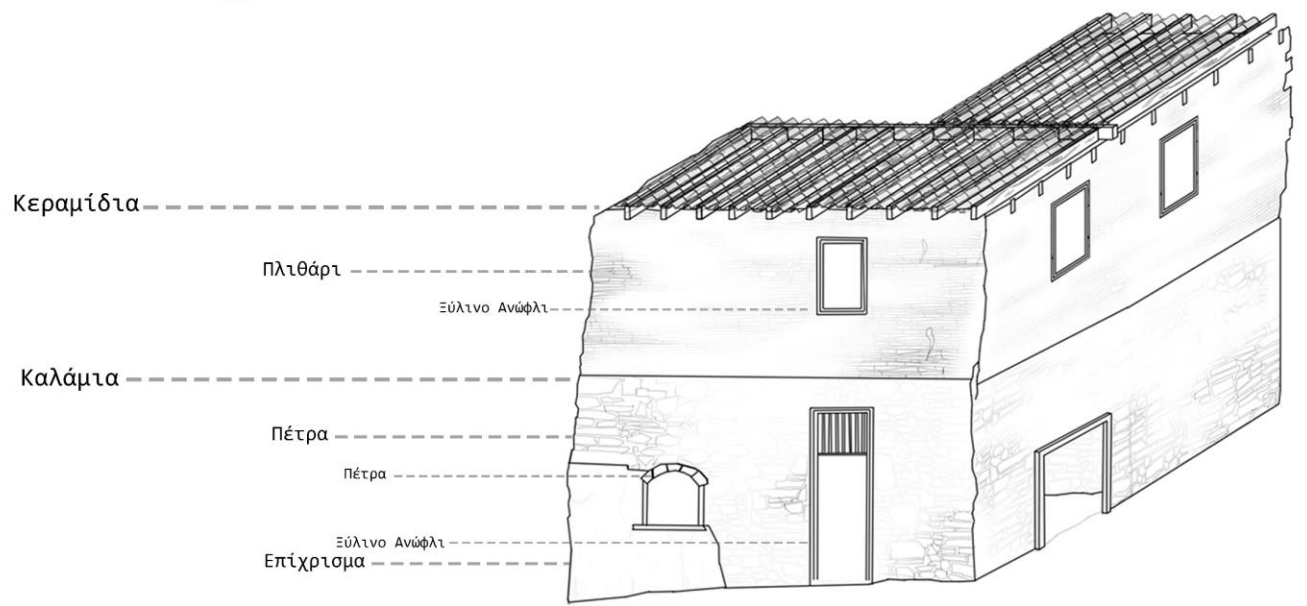
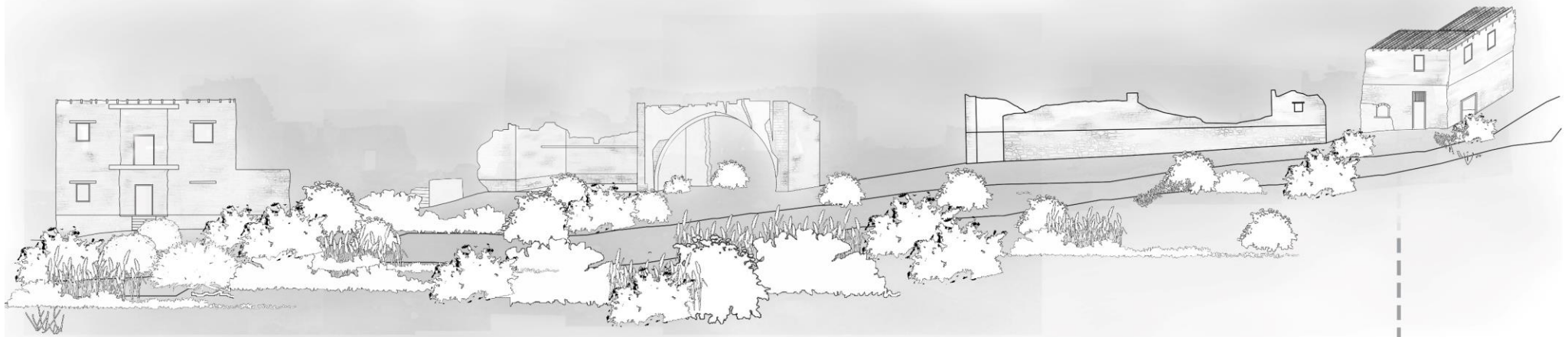
Στο συγκεκριμένο ανάπτυγμα από την δυτική όψη του χωριού διακρίνουμε μια σειρά κτιρίων (μακρινάρια , δίσωρα, διώροφα) καθώς και την σημαντική (στρατηγική) θέση που μπορούμε να πούμε ότι βρίσκετε το χωριό. Επίσης διακρίνουμε και το περιμετρικό δρόμο που διάσχιζε ολόκληρο το χωριό καθώς και μερικές από τις πολλές αδιεξόδους που διέθετε το χωριό. Ένα άλλο σημείο είναι η ύπαρξη των κενών χώρων που πιθανόν όπως προαναφέραμε να χρησιμοποιούνταν είτε για παραγωγή διαφόρων αγαθών είτε για κτηνοτροφικές χρήσεις.

Στην τομή προσπαθούμε να απεικονίσουμε τις κατοικίες τις οποίες θα αναλύσουμε πιο λεπτομερώς στην συνέχεια. Στην συγκεκριμένη περίπτωση τα κτήρια έχουν πιο απλές όψεις, με μακρόστενα και λιγοστά ανοίγματα. Επίσης τα διόροφα κτίρια είναι περισσότερα από τα μονοόροφα και επικρατεί η λογική των πλήρων έναντι των κενών. Ακόμη στο χωριό υπερισχύουν τα μακρινάρια και κάποια δίχωρα.

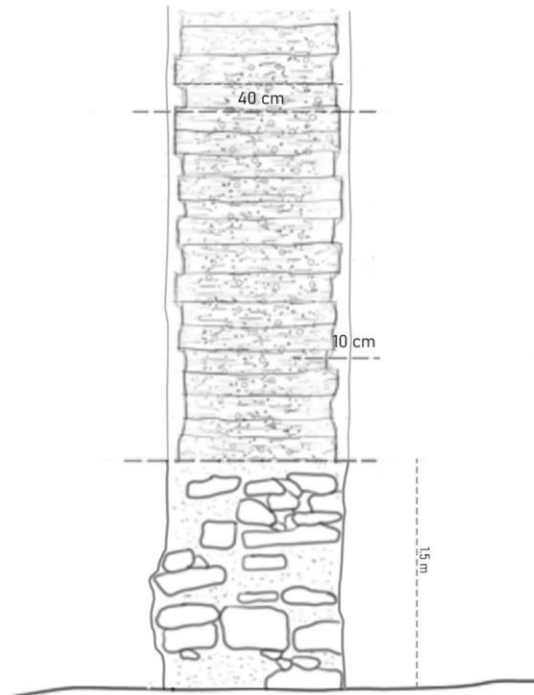

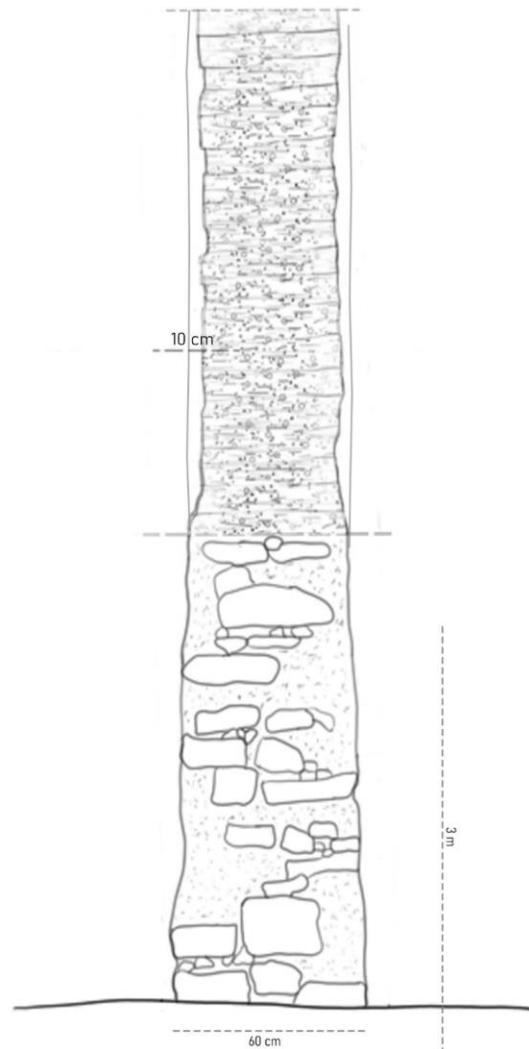
Συμπέρασμα

Στο πέραςμα του χρόνου πολλά από τα κτίρια του χωριού έχουν καταστραφεί και εγκαταλειφθεί. Όσο αφορά την γεωγραφική του θέση φαίνεται να είναι καλά επιλεγμένη καθώς βρίσκεται σε ένα λόφο σε αντίθεση με τη πεδινή περιοχή που το περιβάλλει, αυτό μπορεί να μας οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι επιλέχτηκε για στρατηγικούς σκοπούς. Πιο συγκεκριμένα στην περιοχή η κύρια ασχολία των κατοίκων ήταν η γεωργία και η εκτροφή ζώων. Οι απλές όψεις με τα λιγοστά και μακρόστενα ανοίγματα επι αν στην μορφολογία των κτηρίων και το μεγαλύτερο ποσοστό των κτισμάτων στο χωριό είναι τα μακρινάρια. Ακόμη παρατηρήσαμε δύο είδη τοιχοποιίας, που το πρώτο αφορά τα μονώροφα κτίσματα τα οποία στην βάση χρησιμοποιούν πέτρα για περίπου 1.5 μέτρο και το υπόλοιπο πλιθάρι, ενώ στα διώροφα κτίσματα η πέτρα έχει ύψος ορόφου και στην συνέχεια πλιθάρι. Έπειτα στο χωριό υπάρχει πολύς αδόμητος χώρος όπου ήταν κοινό χαρακτηριστικό στα τουρκοκυπριακά χωριά με σκοπό να χρησιμοποιείται ως συλλογικός χώρος τόσο για ιδιωτική όσο και για δημόσια χρήση. Η πιο συχνή είσοδος στα τεμάχια είναι από τον δημόσιο χώρο στην αυλή και έπειτα στο κτήριο.

Μονοόροφη τοιχοποιία

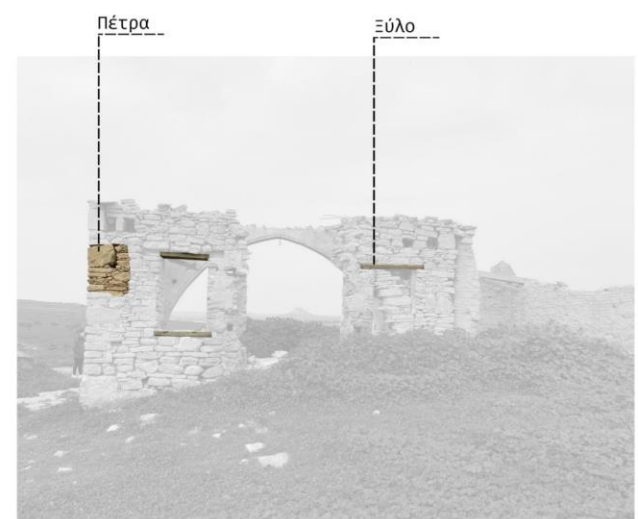
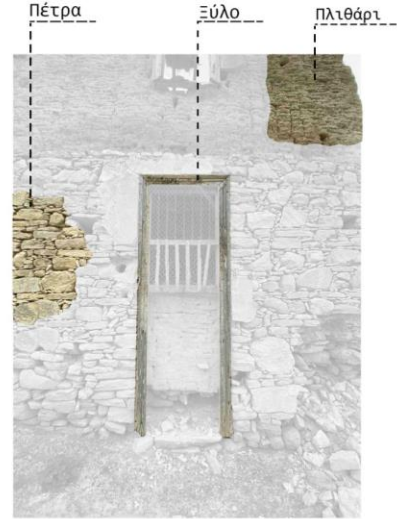
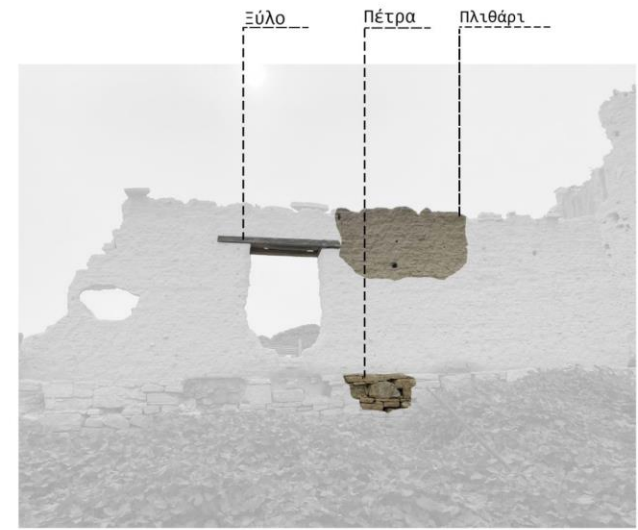
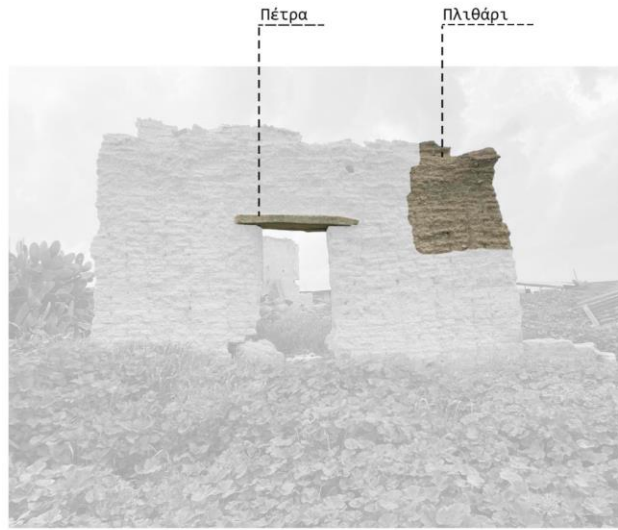

Διώροφη τοιχοποιία

Παρατηρήσαμε δύο είδη τοιχοποιίας. Το πρώτο αφορά τα μονοόροφα κτίσματα τα οποία στην βάση χρησιμοποιούν πέτρα για περίπου 1,5 μέτρο και το υπόλοιπο πλιθάρι ενώ στα διώροφα κτίσματα η πέτρα έχει ύψος τρία μέτρα και στην συνέχεια συνεχίζει το πλιθάρι. Επίσης η πέτρα έχει πλάτος 60 εκατοστά σε αντίθεση με το πλιθάρι με πλάτος 40 εκατοστά. Για την κατασκευή της τοιχοποιίας από ιζηματογενή πέτρα χρησιμοποιούνται μεγάλα και μικρά τεμάχια και χαλίκια για την σταθεροποίησή τους. Ακολούθως γίνεται και επίχρισμα από γύψο ή ασβέστιο 10 εκατοστών στην τοιχοποιία από πλιθάρι.

Υλικότητες

Οι υλικότητες που παρατηρήσαμε ότι εμφανίζονται ιδιαίτερα σε τοιχοποιίες και ανώφλια είναι στις τοιχοποιίες το πλιθάρι και την πέτρα και στα ανώφλια το ξύλο και την πέτρα. Πιο συγκεκριμένα η πέτρα είναι ιζηματογενείς, ακανόνιστη με μικρά και μεγάλα τεμάχια και μικρότερα χαλίκια ανάμεσα τους.